

Тема: «Текстильні товари».

До текстильних товарів відносять вироби, що виготовлені з текстильних волокон: тканини різного волокнистого складу, неткані матеріали, килимові вироби, штучне хутро, гардино-тюлеві вироби.

Сировиною текстильних товарів є волокна, пряжа, нитки.

Волокна- тонкі, гнучкі тіла певної довжини, що перевищує в багато разів товщину.

Класифікація волокон:

1. За будовою:

- елементарні
- комплексні

2. За походженням:

- натуральні: рослинного, тваринного і мінерального походження
- хімічні: штучні і синтетичні

Штучні одержують із природної сировини шляхом виробничої обробки.

Бувають :

- 1) Органічні
- 2) Неорганічні
- 3) Металеві нитки.

Синтетичні одержують шляхом складної хімічної обробки із полімерів.

Бувають :

- 1) Поліефірні
- 2) Поліамідні
- 3) Полівінілові
- 4) Поліакрилнітрильні
- 5) Полівінілспиртові
- 6) Поліолефінові
- 7) Фторовмісні.

Класифікація пряжі:

1. За різним видом волокна:

- бавовняна
- лляна
- вовняна
- шовкова
- штабельна.

2. За способом прядіння:

- кардна
- гребена
- апаратна.

3. За волокнистим складом:

- однорідна
- змішана.

4. За способом кручення:

- однокруточна
- багатокруточна

- фасонна.

5. За будовою:

- однониточна
- трошена
- кручена.

6. За напрямком крутки:

- крутка права
- крутка ліва.

7. За обробкою:

- сувора
- відбілена
- фарбована.

Класифікація текстильних ниток:

1. За різновидом сировини:

- натуральні
- хімічні
- металеві
- комбіновані

2. За способом виготовлення:

- елементарні
  - мололітні
  - комплексні
  - кручені
  - текстуровані.

3. За способом кручення:

- однокручені
- багатокручені
  - фасонні.

4. За направленням крутки:

- права
- ліва.

Види ниток:

1. З натурального шовку:

А) шовк-сирець - отримують завдяки розматування коконів. Тонкі, блискучі, м'які нитки.

Б)шовк-основа – нитка комбінованим крученням.

В)шовк уток – сорцова нитка,зкручена праворуч на 10-15 кр/х. Нитка м'яка, з меншою блискучістю.

Г)муслн-сирцова нитка, зкручена ліворуч 1500 кр/х. Нитка матова, дуже ніжна.

Д) креп- 2-6 ниток шовку-сирця,закручена. Нитка матова, шершава, з високою пружністю.

З хімічних волокон:

1.уток- одиночна нитка з круткою 150-230 кр/х. Матова, ніжна.

Використовується для пластичних тканин.

2.муслін- одиночна нитка в 800-1400 кр/х. Матова, жорсткувата.

Використовується для легких тканин.

3.нитки пологої крутки- мають зм'ягчений блиск і високу прижність.

4.креп-з віскозного шовку. Нитка більш груба, і менш міцна в порівнянні з натуральним шовком.

5.москреп-нитка складної скрутки. Складається з крепової нитки-стрижневої віскозної, що обвивається нагонною ниткою ацетатного шовку пологої крутки. Нитка пружна, шерстяна.

6.фасонні нитки-можуть бути різної будови: по стержневій нитці нагонна нитка будує петлі, шишки, рівну спіраль.

7.мононитка і профілірована нитка-виробляється з капрона. Жорсткі, сипучі, пружні, легко роздвигаются.

Тканини- це вироби отримані із пряжі і ниток, шляхом взаємного переплетення перпендикулярно розташованих один до одного ниток.

Нитки розташовані вздовж тканини називаються основою, та формують довжину шматку тканини. Нитки розташовані впоперек- уток- формує ширину тканини.

Виробляють тканини шляхом ткацтва різними ткацькими переплетеннями.

Ткацькі переплетення- це певний порядок розташування ниток основи і ниток утка.Це здійснює великий вплив на зовнішній вигляд тканин та на споживчі властивості.

4 класи ткацьких переплетень:

- 1.Просто (головні)
- 2.Дрібноузорчасті
- 3.Складні (скл. із трьох і більше систем ниток)
- 4.Крупноузорчасті (жаккардові)

Повторювальний малюнок ткацького переплетення називається рапортом - характеризується кількістю ниток, що його утворюють.

1.Найбільшу кількість тканин виробляють головними переплетеннями. До них відносяться:

-полотняне- сторони рівні, кожна нитка основи переплітається із ниткою утка. Володіють міцністю, мають рівну поверхню (ситець,бязь,батист,міткаль)

-саржеве переплетення- на поверхні має діагональні рубчики зверху-вниз, з ліва-на право (бостон,кашемір,джинс,саржа)

-сатинове переплетення- має гладку блискучу поверхню, стійкі до витирання (сатини)

-атласне переплетення-гладка, блискуча поверхня. Властивості як у сатинового. Виробляють шовкові тканини, платтяні тканини, атлас.

2.Дрібноузорчасті- виробляють на основі головних переплетень(полотняне+саржеве):

-крепове-мають мілковізерунковий малюнок. Виробляють платтяні, костюпні тканини.

-вафельне-вафлеподібна структура у вигляді ячеек. Володіють високим вологопоглинанням. Виробляють рушникові тканини.

-мілковізеренкове-на поверхні мілкий малюнок у вигляді зірочок, ромбів, квадратів. Виробляють платтяні, костюмні тканини.

3.Складні переплетення:

-напівшарове-виробляється із 3х систем ниток. Мають підвищену товщину та масу (байка, драп)

-двошарове-дві системи основи, 2 системи утка мають різні сторони - лицьову та зворотню. Більш товсті тканини, товсті драпи, ковдри.

-махрове (ворсове)- на поверхні двосторонній ворс у вигляді нерозрізаних петель, Виробляють махрові тканини, тканини для рушників, простирадл, меблево-декоративні тканини.

4.КРУПНОУЗОРЧАСТІ (жаккардові)- відрізняються тим, що на поверхні великий ткацький малюнок (геометричні, рослинні орнаменти).

Виробляють скатертини, серветки, портьєри, меблево-декоративні, платтяні, костюмні тканини.

Після ткацького станку тканини не мають товарного вигляду, і тому їх направляють на обробку. Оздоблювальні операції дають змогу поліпшити вигляд тканин, надавати їм додаткових властивостей, урізноманитнити призначення.

1. Відбілювання тканин. В основному бавовняні і лляні тканини підлягають відбілюванню. Фарбуються у світлий тон. По обробці- відбілювані.

2. Фарбування. Тканини фарбують у певний колір - гладкофарбовані, однотонні. Наносять різноманітні печатні візерунки, на набивних, або печатних машинках.

Якщо на ткацький станок пряжа і нитки поступають у фарбованому вигляді, то тканини мають однакові сторони лицьову та зворотню - пістряні.

Бавовняні тканини мають підвищені термостійкі властивості, високу міцність, піддаються різним видом обробки, мають різне призначення, дешеві.

Бавовняні тканини:

1. Білизняні – полотняне переплетення, відбілені, фарбовані в світлі тона.

Відносять три групи:

А) бязева – полотна з великою шириною (бязь).

Б) міткалева – тканини з різною обробкою, можуть бути мерсеризовані (муслін).

В) спеціальна – полотна високої добротності (тік-ластик, саржа).

2. Сатини – гладко фарбовані, відбілені, набивні, підвищена стійкість до витирання. Використовують для пошиву підкладки, одягу, ковдр.

3. Ситці- 15% загального об'єму всіх тканин. Полотняного переплетення, за обробкою набивні, гладкофарбовані, тиснені, лощені.

Лощені – оброблені опретом. Бувають :

А) жорсткі -5% опрету.

Б) напівжорсткі- 2-3% опрету.

В)м`які- 1-2% опрету.

Використовують для жіночого одягу, постільної білизни.

4. Бязі набивні – схожі з ситцевим, але трохи товщі. Плотняного переплетення. Обробляють з допомогою тиснення, лощення. Застосовують, як ситець.

5. Платтяні – в залежності від застосування пряжі, від сезону носки ділять на 4 підгрупи:

А) демісезонні-щільні тканини, різних переплетень.

-шотландка – тканина у клітинку, саржового переплетення.

-шерстянка – має шершаву поверхню, крепового, мілковізерункові. Бувають гладкофарбовані, набивні.

-кашемір, поплін – має слабовиражений рубчик.

Б) літні – легкі, прозорі тканини, полотняного переплетення. Бувають набивні, мерсирезовані,

В) зимові – підвищена щільність, товста пряжа з ворсом, що надає теплозахисні властивості.

- фланель – полотняного переплетення, має двосторонній начос.

- бумазея – саржові, полотняного переплетення, з ворсом з однієї сторони. Бувають гладкофарбовані, набивні.

Г) Тканини з віскозним шовком- переплетення підкреслює наявність віскозного шовку. Набивна.

6. Одягові тканини- більш щільні. Виробляють піджаки, костюми.

А) гладкофарбовані – діагональ, рогожка. Для пошиву робочого одягу.

Б) пістряві меланжеві – мають малюнок на поверхні, саржового або полотняного переплетення. Виготовляють костюмне трико, коверкот, джинс, костюми.

В) зимові тканини- теплозахисні властивості, підсилене сатинове переплетення.

Г) спеціальні тканини – пропитані пропитками кислотостійкими, лугостійкими, вогнестійкими, розчинниками від комах.

7. Ворсові – мають ворсове переплетення.

Вельвет корд- тканина з широким рубчиком, висота ворсу до 3 мм.

Вельвет рубчик – з вузьким рубчиком.

Бархат, напівбархат – осново ворсове переплетення, на поверхні ворс. Гладкофарбовані, набивні, мають теплозахисні властивості.

8. Підкладочні тканини

-полінкор – полотняного переплетення з сильним опретуванням.

-тканина карманна – полотняного переплетення, щільні.

- саржа рукавна – полотняного переплетення, пістряна, набивна.

9. Тіки – мають високу щільність, саржове, полотняного переплетення. Гладкофарбовані, меланжеві.

- тік наволочний

- тік матрасовий

-дамассе

-грація.

10. Меблево-декоративні – бавовняні у суміші з іншими волокнами, жаккардового переплетення. Стійкі до дії світла, до мокрого і сухого.